

Eco nsultancy bv

- ❖ Bodemonderzoek
- ❖ Waterbodemonderzoek
- ❖ Milieu-advisering

QUICKSCAN FLORA- EN
FAUNAONDERZOEK

HOEK RENBAAN-NIEUWSTRAAT

TE PANNERDEN

GEMEENTE RIJNWAARDEN

Project: RNW.VWD.ECO
Rapportnummer: 05112492
Status: Eindrapportage
Datum: 29 december 2005
Opdrachtgever: G/V Uuleveld bv
Meikamerlaan 2c
6942 HJ Didam
Tel. 0316 - 221139
Fax 0316 - 220216
Contactpersoon: Dhr. A.A.P. Vierwind

Uitvoerder: Econsultancy bv
Havenstraat 124
7005 AG Doetinchem
Tel. 0314 - 365150
Fax 0314 - 365177
Mail Doetinchem@Econsultancy.nl

Opsteller: Ing. M.W.J. Stevens
Paraaf: *i.o.*

Kwaliteitscontroleur: Ing. E.R. Witter
Paraaf: *EW*

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE EN INTERNATIONALE WETGEVING	1
2.1	Algemeen.....	1
2.2	Europese Habitatrichtlijn.....	1
2.3	Europese Vogelrichtlijn.....	2
2.4	Flora- en faunawet.....	2
3.	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
3.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving.....	2
3.2	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden.....	3
3.3	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie.....	4
4.	ONDERZOEKSMETHODIEK EN RESULTATEN	4
4.1	Geraadpleegde bronnen.....	4
4.2	Onderzoekresultaten per soortgroep	5
4.2.1	Vogels.....	5
4.2.2	Vleermuizen.....	6
4.2.3	Overige zoogdieren	7
4.2.4	Amfibieën, reptielen en vissen	7
4.2.5	Libellen en vlinders.....	7
4.2.6	Vaatplanten	7
5.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	9

BIJLAGEN:

1. - Topografische ligging van de locatie
2. - Locatieschets
3. - Geraadpleegde bronnen

1. INLEIDING

Econsultancy bv heeft van G/V Uuleveld bv opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora- en faunaonderzoek aan de hoek Renbaan-Nieuwstraat te Pannerden in de gemeente Rijnwaarden.

Het quickscan flora- en faunaonderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen nieuwbouw op de onderzoekslocatie, alsmede een bestemmingsplanwijziging.

Het quickscan flora- en faunaonderzoek heeft als doel in te schatten, of er op de onderzoekslocatie plant- en diersoorten te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben en of er soorten te verwachten zijn die volgens de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn bescherming genieten.

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een literatuurstudie en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen over de aanwezigheid van geschikte biotopen en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd in of rond het plangebied.

Een quickscan flora- en faunaonderzoek geeft geen uitsluitel over de aanwezigheid van beschermde soorten, maar enkel omtrent de verwachting van de aanwezigheid ervan. Er zijn in het kader van onderhavig onderzoek geen inventarisaties van soorten of soortgroepen verricht.

2. BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE EN INTERNATIONALE WETGEVING

2.1 Algemeen

Door in de planfase van een bouwproject rekening te houden met het eventueel voorkomen van beschermde en/of zeldzame plant- en diersoorten, kunnen mitigerende (lees "verzachtende") maatregelen toegepast worden. Te denken valt aan het uitvoeren van werkzaamheden in de perioden die voor diersoorten de minste verstoring geven, het toepassen van verbindingszones, zorgdragen voor voldoende broedgelegenheid in de nieuwe situatie en het compenseren van habitatverlies. Indien dit soort maatregelen worden toegepast, wordt de kans vergroot dat een populatie van een bepaalde soort overlevingskansen of migratiemogelijkheden heeft.

Nazorg voor de natuurlijke rijkdommen van gebieden is dan ook een naleving van de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur en milieu (zie ook paragrafen 2.2, 2.3 en 2.4). De instrumenten die deze bescherming mogelijk maken zijn vertaald in de Europese Habitatrichtlijn, de Europese Vogelrichtlijn en in de, voor Nederland geldende, Flora- en faunawet. In oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. Nederland heeft daarmee de Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn in nationale wetgeving verankerd.

2.2 Europese Habitatrichtlijn

De Europese Habitatrichtlijn beoogt de biologische diversiteit te waarborgen door het instandhouden van de natuurlijke en halfnatuurlijke leefgebieden en de wilde flora en fauna. De Habitatrichtlijn is gericht op de bescherming van soorten en natuurlijke habitats. De Nederlandse overheid heeft een lijst met aangemelde Habitatrichtlijngebieden gepubliceerd in de Staatscourant.

De Habitatrichtlijn is tevens relevant wanneer er plant- of diersoorten voorkomen die van "maatschappelijk" belang zijn, ook als die diersoorten en/of plantensoorten voorkomen buiten de aangemelde Speciale Beschermingszones (richtlijn 92/43/EEG). De soorten die voor deze bescherming in aanmerking komen zijn terug te vinden in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Voor soorten die genoemd zijn in deze bijlage geldt strikte bescherming.

2.3 Europese Vogelrichtlijn

De Europese Vogelrichtlijn (richtlijn 79/409/EG) stamt uit 1979. De Europese Unie heeft deze richtlijn ingesteld ter behoud van de vogelstand. De Vogelrichtlijn is complementair aan de Habitatrichtlijn en heeft voor een groot deel dezelfde werking. Waar het vogels betreft is de Vogelrichtlijn van toepassing, terwijl voor alle andere flora en fauna de Habitatrichtlijn van toepassing is. De Vogelrichtlijn regelt de bescherming, het beheer en de regulering van vogelsoorten. Voor bedreigde vogels en voor trekvogels zijn ter bescherming van hun leefgebied Speciale Beschermingszones ingesteld. In de Vogelrichtlijn staan de soorten waarvoor de speciale beschermingszones moeten worden ingesteld. Ook voor andere soorten (trekvogels bijvoorbeeld) moeten voor zover relevant door de Lidstaten beschermende maatregelen genomen worden. Dit komt ook grotendeels overeen met de Flora- en faunawet.

2.4 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van wilde dier- en plantensoorten. In deze wet zijn de voormalige Jacht- en Vogelwet opgenomen, alsmede de soortbeschermingsparagrafen uit de Natuurbeschermingswet. Tevens is in de nieuwe wet een deel van de verplichtingen op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn opgenomen. Dit betreft de inheemse dieren en planten die genoemd worden in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn en vrijwel alle vogels op grond van de Vogelrichtlijn.

De bescherming houdt onder meer in dat handelingen waarmee beschermde dieren worden verontrust, verjaagd, gevangen of gedood verboden zijn. Ook het verontrusten en beschadigen van rust- en voortplantingsplaatsen van beschermde dieren is verboden. Een tweede uitgangspunt is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of het nalaten daarvan nadelige gevolgen voor planten of dieren kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel zich in te spannen om de nadelige gevolgen daarvan te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING

3.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 3,6$ ha) ligt aan de hoek van de Renbaan en de Nieuwstraat, ten oosten van de kern van Pannerden in de gemeente Rijnwaarden (zie bijlage 1).

De onderzoekslocatie is kadastraal bekend gemeente Rijnwaarden, sectie B, nummers 2406 en 2407. Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 40G, 2004 (schaal 1:25.000) zijn de coördinaten van de onderzoekslocatie $X = 200.400$, $Y = 433.600$. De onderzoekslocatie is gelegen in het kilometerhok 200/433.

De onderzoekslocatie betreft een voedselrijk grasland dat periodiek begraaasd wordt door schapen. De onderzoekslocatie is geheel onbebouwd. Op het midden van het perceel bevindt zich een droge verruigde greppel, die begroeid is met brandnetel (spec.).

Foto 1: noordelijk deel onderzoekslocatie, rechts op de foto de Renbaan met begroeiing met jonge knotwilgen

Ten noorden van de onderzoekslocatie bevindt zich een sportcomplex. De grens met de sportvelden wordt gevormd door de Renbaan. Langs de Renbaan bevindt zich begroeiing met jongen knotwilgen en enkele meidoorns. Aan de noordwestzijde van de onderzoekslocatie bevindt zich een woonhuis met een kleine boomgaard.

Ten zuidwesten van de onderzoekslocatie bevindt zich de Nieuwstraat en de bebouwde kom van Pannerden. Grenzend aan de Nieuwstraat is zowel nieuwbouw als oudere bebouwing (jaren '30) aanwezig. Ten zuiden van de onderzoekslocatie bevindt zich een oude boerderij met erf. Op het erf bevinden zich enkel kleine opstallen.

Foto 2: onderzoekslocatie met populierenrij en coniferen haag aan oostzijde

Foto 3: onderzoekslocatie met oude boerderij en nieuwbouwwijk aan zuidzijde

De onderzoekslocatie grenst in oostelijke richting aan het bedrijventerrein van Pannerden. Op het aangrenzende perceel bevindt zich een palletfabriek. Het terrein is gescheiden van de onderzoekslocatie met een populierenrij, een rommelige structuur van struiken, berken en wilgen, een oude romneyloods en een coniferen haag.

De noordoostzijde van de onderzoekslocatie vormt een open verbinding met het buitengebied. In de directe omgeving aan de noordoostzijde bevinden zich weilanden en enkele oude boerderijen.

3.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

De natuur in Nederland is behoorlijk versnipperd. Om daar verandering in aan te brengen werken het Rijk en de provincies sinds 1990 aan de aanleg van een duurzaam, samenhangend netwerk van grote en kleine natuurgebieden: de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (bijvoorbeeld vogel- of habitatrictlijngebieden) of verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones.

Ecologische verbindingzones (evz's) zijn stroken en stukjes natuur die de vaak verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Zo'n zone kan bestaan uit natuurvriendelijke oevers, houtsingels, bosjes, heidevelden en struweel. Maar het kan ook een serie poelen zijn, kruidenrijk grasland, natte weilanden of graanakkers. Dieren en planten kunnen zich zo van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name de kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar.

De onderzoekslocatie is gelegen in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als vogelrichtlijn- of habitatrictlijngebied, zijnde de Gelderse Poort. De nabijgelegen gebieden betreffen de Lobberdense Waard aan de zuidzijde en de Oude Rijnstrangen aan de noordzijde. De Gelderse Poort is aangewezen als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn vanwege de aanwezigheid van open water, moerassen en graslanden in de uiterwaarden en in het binnendijks gebied, die als geheel het leefgebied vormen van een aantal in de artikel 4 van de richtlijn bedoelde vogelsoorten, zoals de roerdomp, kwartelkoning, zwarte stern, ijsvogel en diverse ganzen- en eendensoorten.

De onderzoekslocatie ligt niet in een kerngebied, verbodingsgebied of verwevingsgebied, behorend tot de EHS. Het nabij gelegen vogelrichtlijn- en habitatrictlijngebied maakt deel uit van de EHS.

3.3 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De opdrachtgever is voornemens het voedselrijke grasland om te vormen tot een woonwijk met een bufferzone bestaande uit begroeiing en water tussen het industriecomplex en de woningen. Het gehele terrein zal volledig van functie veranderen. De uitvoering van dit plan valt onder de categorie 'ruimtelijke ingrepen en ontwikkelingen' uit de Flora- en faunawet.

4. ONDERZOEKSMETHODIEK EN RESULTATEN

4.1 Geraadpleegde bronnen

Om een eerste indruk te krijgen van de aanwezige beschermde planten en dieren die voor de verschillende Nederlandse en Europese wetten en regels van belang zijn is het Natuurloket (www.natuurloket.nl) aangesproken en zijn gegevens van de provincie Gelderland geraadpleegd.

De informatie omtrent deze soorten is weergegeven op kilometerhokniveau. De kaart van Nederland is door de Topografische Dienst van Nederland verdeeld in blokken van 1 bij 1 km, de kilometerhokken. De plaatsaanduiding van een kilometerhok bestaat uit de coördinaten van de x-as en de y-as die elkaar in de linkeronderhoek van het hok snijden.

De gegevens van deze database zijn afkomstig van de Particuliere Gegevensleverende Organisaties (PGO's), die zijn verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF). Tabel I geeft een overzicht van soortgroepen die in en rond de onderzoekslocatie zijn aangetroffen, die op Rode Lijsten staan of anderszins van belang zijn.

Tabel I. *Overzicht van het aantal "prioritaire" soorten van plant- en diergroepen binnen het kilometerhok waarin de onderzoekslocatie zich bevindt.*

Soortgroep	FF1	FF2 & 3	HR	VR	RL	Volledigheid van onderzoek binnen kilometerhok
Vaatplanten	4			-	3	goed onderzocht
Zoogdieren	1	1	1	-	1	matig onderzocht
Broedvogels		20			8	goed onderzocht
Watervogels		45				goed onderzocht
Amfibieën	3	1	1	-	1	redelijk onderzocht
Libellen				-	1	goed onderzocht
Overige ongewervelden				-	1	matig onderzocht

FF1 = Flora- en faunawet lijst1 (vrijstelling)

FF2 & 3 = Flora- en Faunawet lijst 2 en 3 (streng beschermd)

HR = Europese Habitatrictlijn

VR = Vogelrichtlijn

RL = Rode Lijst.

Aangezien met de schaal van kilometerhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen het plangebied, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie.

Verder is aan de hand van een aantal atlassen en andere standaardwerken op 5x5 kilometerniveau nagegaan welke bijzondere plant- en diersoorten er voor kunnen komen binnen de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 29 november 2005. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de omliggende percelen onderzocht. Tijdens het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en kritische soorten op basis van de aanwezige biotopen. Tijdens het veldbezoek is gelet op sporen, resten en andere aanwijzingen waaruit blijkt dat een beschermde of kritische soort gebruik maakt van, of aanwezig is, op de onderzoekslocatie.

4.2 Onderzoekresultaten per soortgroep

4.2.1 Vogels

broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk beschermd. De Flora- en faunawet regelt onder meer de bescherming van vogels in het broedseizoen: het verstoren van broedende vogels en jongen, en het vernielen van nesten en eieren is verboden.

De broedvogels van de Gelderse Poort worden sinds de jaren '60 van de vorige eeuw regelmatig geïnventariseerd. De resultaten van deze inventarisaties zijn door de vogelwerkgroep Arnhem e.o., de vogelwerkgroep Rijk van Nijmegen e.o. en de Nabu Naturschutzstation Kranenburg in 1996 gepubliceerd. De meest recente gegevens zijn door de Faunawerkgroep Gelderse Poort in 2002 gepubliceerd. De onderzoekslocatie maakt onderdeel uit van het geïnventariseerde gebied (deelgebied Drie Dorpenpolder I).

Het voorkomen van broedende weidevogels op de onderzoekslocatie kan vrijwel worden uitgesloten. Dit aangezien het gebied is omringd door bebouwing en hoge begroeiing. Ook uit de gepubliceerde gegevens blijkt niet dat er op de onderzoekslocatie weidevogels broeden.

Er groeien geen bomen en/of struiken op de onderzoekslocatie zelf. Door de aanwezigheid van omliggende begroeiing en relatief kleinschalige landbouw en bewoning kunnen er wel soorten voorkomen die in de directe omgeving broeden en hun voedsel op de onderzoekslocatie zoeken (huismus, heggemus, boeren-, huis- en gierzwaluw, merel, koolmees, roodborst, zanglijster en dergelijke). Soorten die gebruik maken van voedselrijke graslanden en verruigde greppels zijn onder andere; veldleeuwerik, patrijs, fazant en geelgors. Uit gepubliceerde gegevens blijkt dat er in de directe omgeving tot 1991 patrijzen voorkwamen. In de huidige situatie is de kans op het voorkomen van patrijzen in de directe omgeving zeer gering.

Het Gelderse rivierengebied geldt in Nederland als het bolwerk voor de steenuil. In de Gelderse Poort zijn binnendijs steenuilen te vinden. Door het opruimen van knotwilgen, hoogstamboomgaarden en oude schuurtjes is veel nestgelegenheid voor de steenuil verloren gegaan.

Door het wegvallen van allerlei kleinschalige landschapsgradiënten zijn ook voedselgebieden verslechterd of verloren gegaan. De oude boerderij aan zuidzijde van de onderzoekslocatie vormt door de aanwezigheid van kleine schuurtjes en rommelhoekjes een goed leefgebied voor de steenuil.

Foto 4: boerderij ten zuiden van de onderzoekslocatie die een geschikt habitat vormt voor de steenuil

In het geval van de aanwezigheid van een steenuil op het aangrenzend perceel zal de voorgestelde ruimtelijke ingreep op de onderzoekslocatie een negatief effect hebben op het voortbestaan van deze soort. De steenuil had tot 1989 zeker 7 territoria langs de rand van de bebouwde kom van Pannerden, waaronder zeer waarschijnlijk ook één ter plaatse van de boerderij ten zuiden van de onderzoekslocatie. In 2000 zijn er rond Pannerden nog maar 3 territoria vastgesteld. De aanwezigheid van de steenuil kan niet geheel worden uitgesloten, maar het lijkt er op dat deze soort inmiddels verdwenen rond de onderzoekslocatie. De huidige bewoner van de boerderij heeft aangegeven geen weet te hebben over de eventuele aanwezigheid van een verblijfplaats van uilen op zijn terrein.

slaapplaatsen

Sommige vogelsoorten zoals houtduif, tortelduif en huismus, maar ook ransuilen maken vooral buiten het broedseizoen gebruik van gemeenschappelijke slaapplaatsen. Meestal wordt hierbij beschutting in de vorm van dichte begroeiing gezocht, of de veiligheid van open water. De bomen en struiken tussen het bedrijventerrein en de onderzoekslocatie vormen een slaapplek voor kraaiachtigen en de houtduif. Tijdens het veldbezoek is ter plaatse een mogelijke slaapplek van een roofvogelsoort (vermoedelijk buizerd) waargenomen.

4.2.2 Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.* 1997) blijkt dat er in en rond het plangebied de enkel de watervleermuis voorkomt. Een opmerking hierbij is dat deze gegevens betrekking hebben op 5x5 kilometerhokken en dat de watervleermuis in Nederland enkel gebruik maakt van holtes in bomen als vaste rust- en verblijfplaats (Limpens *et al.* 1997). De gegevens, afkomstig uit de Atlas, zijn gedateerd. De verzamelde data betreffen de periode van 1986 tot 1994. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens bijna 12 jaar oud zijn. De gegevens vormen daarom ook geen uitsluitend over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied.

Vleermuissoorten die in Nederland leven, genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als in de Europese Habitatrichtlijn, een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van zomerkolonies én winterverblijven.

Tijdens het veldbezoek is gebleken dat er geen vaste rust- en verblijfplaatsen kunnen zijn op de onderzoekslocatie. De bebouwing in de omgeving van de onderzoekslocatie vormt wel een geschikt gebied voor het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen voor gebouwen bewonende soorten zoals de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Op en rond de onderzoekslocatie bevinden zich geen geschikte oude bomen met holtes. De onderzoekslocatie vormt wel een geschikt jachtbiotoop voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. In de omgeving komt meer open grasland met ruigtes voor, waardoor het verdwijnen van het open grasland weinig tot geen invloed zal hebben op het voorkomen van vleermuizen in de omgeving. Het bouwen van huizen, het aanleggen van groenstroken met bomen en struiken en het aanleggen van de groen/blauwe buffer vergroten de voortplantingskansen voor gebouwen bewonende vleermuissoorten op de onderzoekslocatie.

De zoogdiersoorten uit tabel I (paragraaf 4.1) betreffen naar alle waarschijnlijkheid vleermuissoorten en mogelijk de bever. De bever is uitgesloten op de onderzoekslocatie door het ontbreken van een geschikte biotoop van natte elementen en broekbos als voedselbron.

4.2.3 Overige zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn sporen gevonden van het konijn en de gewone mol. Het voorkomen van andere zoogdieren is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld, maar niet onwaarschijnlijk. Muizensoorten en mogelijk ook de haas zullen naar alle waarschijnlijkheid gebruik maken van de onderzoekslocatie. De meeste kleinere soorten zijn tegenwoordig echter niet meer streng beschermd binnen de Flora- en faunawet, waardoor een ontheffing niet nodig geacht wordt indien wordt voldaan aan de algemene zorgplicht en de gunstige instandhouding van de soort niet in geding komt.

Het rommelige gedeelte van het bedrijventerrein en de stallen en schuurtjes van de boerderij langs de onderzoekslocatie vormen een geschikt habitat voor soorten als de steenmarter en de bunzing.

4.2.4 Amfibieën, reptielen en vissen

Wegens het ontbreken van wateroppervlakten als beekjes, sloten en plassen op de onderzoekslocatie is het uit te sluiten dat er voortplantingsmogelijkheden zijn op de locatie voor amfibieën, reptielen en vissen. Wel kunnen er incidenteel soorten waargenomen worden. Het gaat voornamelijk om de gewone pad en de bruine kikker. Volgens de gegevens van het natuurloket komen er enkele beschermde soorten voor in het kilometerhok waarbinnen de onderzoekslocatie valt. Het gaat hierbij waarschijnlijk om de rugstreeppad, de kleine watersalamander en de kamsalamander. Wegens het ontbreken van geschikt voortplantingsbiotoop zal het plan geen nadelige effecten hebben op de instandhouding van deze soorten. Het aanleggen van een waterpartij op de onderzoekslocatie zal zelfs de mogelijkheden voor deze soorten vergroten indien er geen vis uitgezet wordt. Vissen eten jonge larven, eieren en zelfs volwassen exemplaren van alle amfibiesoorten.

4.2.5 Libellen en vlinders

Literatuurstudie wijst uit dat het plangebied waarschijnlijk geen beschermde en/of zeldzame soorten herbergt. Voor libellen geldt overigens dat ze water nodig hebben ter voortplanting en gezien het ontbreken hiervan kan gesteld worden dat deze soortgroep niet in staat is in de huidige situatie zich te vestigen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002). De door het natuurloket vermelde Rode lijst soort (zie tabel I, paragraaf 4.1) zal zich daarom niet binnen de onderzoekslocatie voortplanten.

Het is niet uit te sluiten dat er incidenteel waarnemingen gedaan kunnen worden van minder algemene en zeldzame soorten. Dit komt doordat veel soorten na hun voortplantingstijd zwerfgedrag vertonen. Tijdens het veldbezoek zijn geen zeldzame of beschermde soorten aangetroffen.

4.2.6 Vaatplanten

Uit literatuurstudie en de gegevens van het natuurloket blijkt dat het gebied minder geschikt is voor het voorkomen van beschermde en bedreigde plantensoorten. Het natuurloket vermeldt wel het voorkomen van drie soorten van de Rode lijst vaatplanten van Nederland.

Aangezien de onderzoekslocatie bestaat uit een zeer voedselrijk grasland met een door bemesting verrijkte greppel, zullen er naar alle waarschijnlijkheid geen beschermde plantensoorten voorkomen op de onderzoekslocatie. Tijdens het veldbezoek is, aan de oostzijde van de onderzoekslocatie een groeiplaats gevonden van de breedbladige wespenorchis. Het betreft meer dan 20 exemplaren die rond de stammen van de populieren groeien.

Foto 5: breedbladige wespenorchis op het oostelijk deel van de onderzoekslocatie

De breedbladige wespenorchis is een beschermde soort van tabel 1 van de Flora- en faunawet en komt tevens voor op de Rode Lijst vaatplanten van Nederland. Voor soorten uit de eerste tabel van de Flora- en faunawet geldt een vrijstelling indien het gaat om bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen. Dit betekent niet dat de soort niet hoeft te worden ontzien als dit mogelijk is. De soort kan een mooie aanvulling vormen voor de aan te leggen buffer tussen het bedrijventerrein en de woningen. Bij de aanleg zou de soort in het geding kunnen komen.

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy bv heeft in opdracht van G/V Uuleveld bv een quickscan flora- en faunaonderzoek uitgevoerd aan de hoek Renbaan-Nieuwstraat te Pannerden in de gemeente Rijnwaarden.

Het quickscan flora- en faunaonderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen nieuwbouw op de onderzoekslocatie, alsmede een bestemmingsplanwijziging.

De ecologische waarde van de onderzoekslocatie is gering. De onderzoekslocatie bevat een groeiplaats van de breedbladige wespenorchis en zou mogelijk gebruikt kunnen worden door vleermuizen als foerageergebied en door enkele vogelsoorten als broedplaats en foerageergebied. Ten aanzien van de omgeving kan gezegd worden dat er géén bijzondere meerwaarde is.

Uit toetsing aan de regelgeving blijken de volgende punten.

- Het bebouwen van het plangebied is niet strijdig met de Vogelrichtlijn (in de zin van Speciale Beschermingszones), omdat er geen sprake is van significante negatieve effecten in het kader van deze regelgeving.
- Het bebouwen van het plangebied is niet strijdig met de Habitatrichtlijn, omdat er geen sprake is van significante negatieve effecten in het kader van deze regelgeving.
- Voor de Flora- en faunawet is geen ontheffing nodig voor het verstoren van de breedbladige wespenorchis.
- Voor broedvogels kan geen ontheffing verleend worden in het kader van de Flora- en faunawet, alsmede de Vogelrichtlijn.

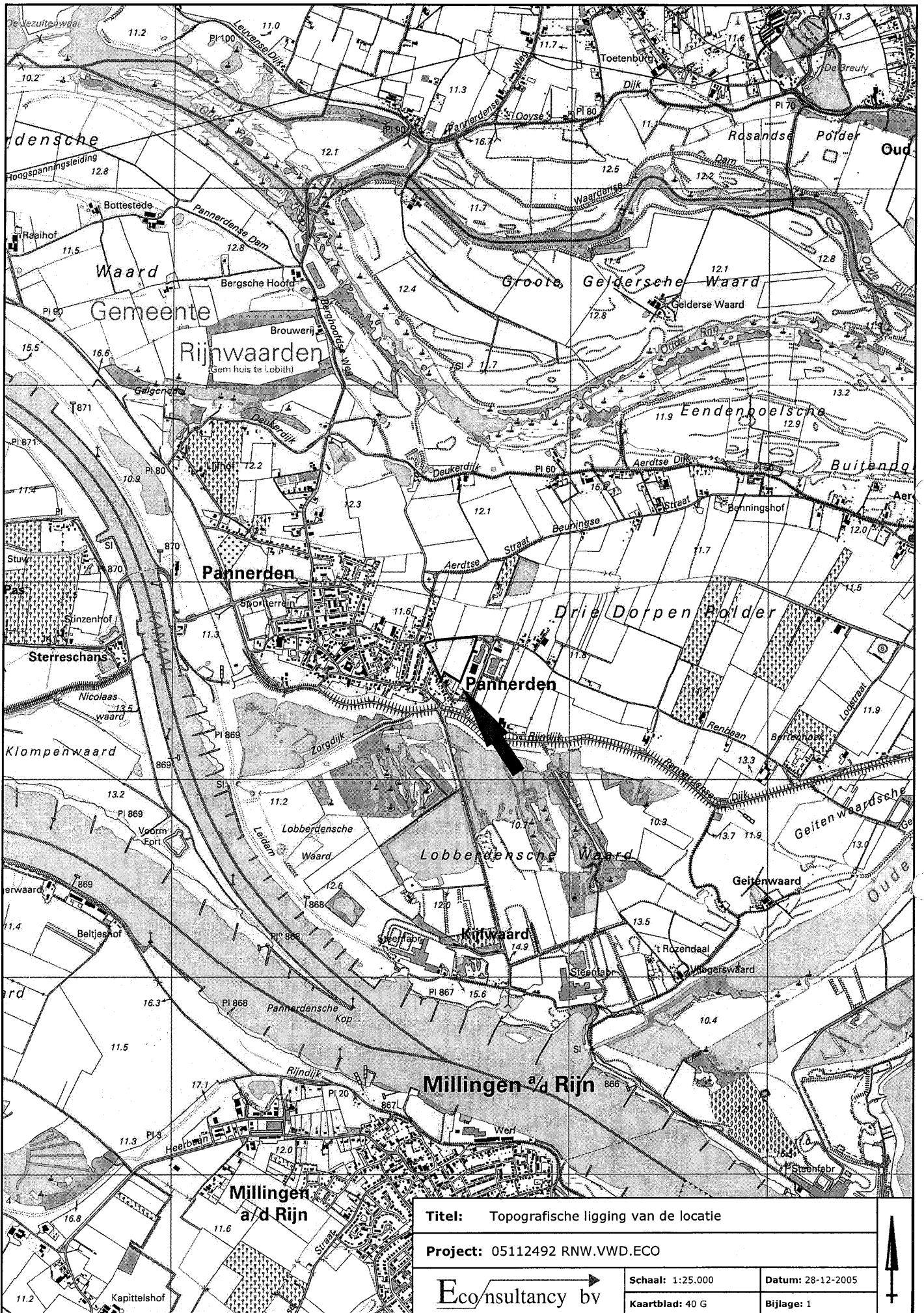
Ten aanzien van de groeiplaats van de breedbladige wespenorchis wordt aanbevolen de bovenste laag grond niet te verplaatsen naar een zonrijke plek, maar te laten liggen of opnieuw toe te passen in de schaduw van de bomenrij. De breedbladige wespenorchis is een schaduwminnende soort.

Ter voorkoming van verlies van foerageer- en trekroutes van eventueel voorkomende vleermuizen wordt aanbevolen de rij knotwilgen met meidoornstruiken langs de noordelijke grens te handhaven. Het aanleggen van groene elementen als ruig bloemenrijk grasland, inheemse struiken en inheemse boomsoorten binnen en langs de grens van het plangebied is een mogelijkheid om onder andere vleermuizen, vogelsoorten en vlinders een geschikt habitat te bieden.

Voor de inrichting van de geplande groenstrook met water wordt aanbevolen inheemse en gebieds-specifieke soorten te gebruiken, zodat ook in het gebied voorkomende plant- en diersoorten optimaal gebruik kunnen maken van de groenstrook en de woonwijk. Boomsoorten die veel voorkomen in de Gelderse Poort zijn; zomereik (*Quercus robur*), gladde iep (*Ulmus minor*), gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*) en gewone es (*Fraxinus excelsior*). Voorkomende struiken zijn; eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*), wilde kardinaalsmuts (*Euonymus europaeus*), sleedoorn (*Prunus spinosa*) en hondsroos (*Rosa canina*).

Het uitzetten van vis in het geplande waterelement is af te raden in verband met het scheppen van mogelijkheden voor amfibieën. De aanwezigheid van vis resulteert bijna altijd in een zeer lage concentratie van amfibieën.

Titel: Topografische ligging van de locatie

Project: 05112492 RNW.VWD.ECO

Ecoconsultancy bv

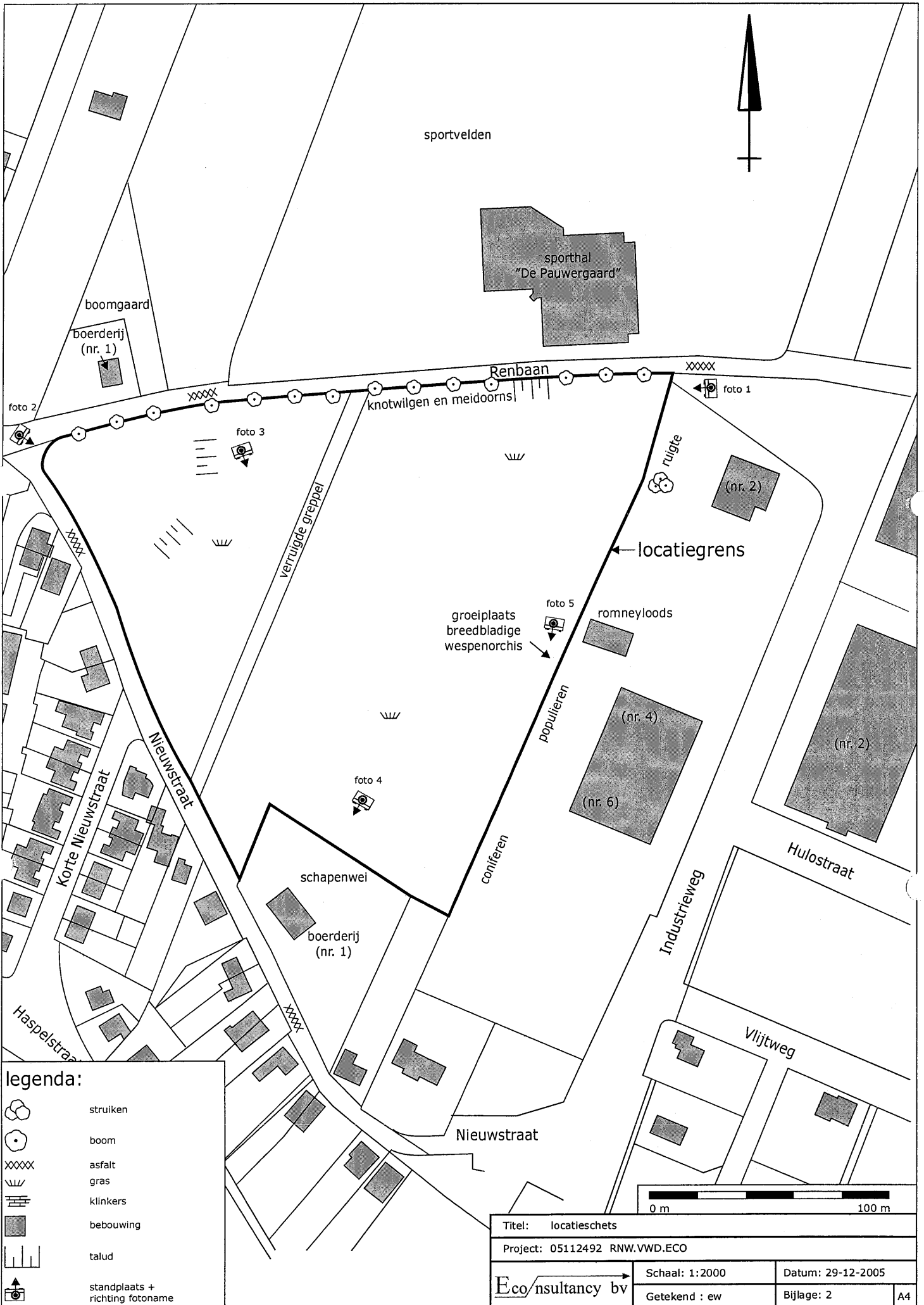
Schaal: 1:25.000

Datum: 28-12-2005

Kaartblad: 40 G

Bijlage: 1

legenda:

	struiken
	boom
	asfalt
	gras
	klinkers
	bebouwing
	talud
	standplaats + richting fotonaam

Titel: locatieschets		
Project: 05112492 RNW.VVD.ECO		
Eco/nsultancy bv	Schaal: 1:2000	Datum: 29-12-2005
	Getekend : ew	Bijlage: 2
		A4

Bijlage 3 Geraadpleegde bronnen

LITERATUUR

Bal, D., Beije, H.M., Fellingier, M., Haveman, R. Opstal, A.J.F.M. van en Zadelhoff, F.J. van, 2001. Handboek Natuurdoeltypen, Tweede, geheel herziene editie. Wageningen, 2001. Expertisecentrum LNV, Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

Limpens, H.J.G.A., Mostert, K. & Bongers, W. (eds.) 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Nie, H.W., de 1996. Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen. Stichting Atlas verspreiding Nederlandse zoetwatervissen. Media Publishing Int., Doetinchem.

SOVON Broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Erhart F.C. & Beckhuis J.F. 1996. Broedvogels van de Gelderse Poort 1989-94. Vogelwerkgroep Arnhem e.o./Vogelwerkgroep Rijk van Nijmegen e.o./NABU-Naturschutzstation Kranenburg, Arnhem.

Faunawerkgroep Gelderse Poort 2002. Vogels in de Gelderse Poort, deel 1: broedvogels 1960-2000. Vogelwerkgroep Arnhem e.o./Vogelwerkgroep Rijk van Nijmegen e.o./Kartierergemeinschaft Salmorth /NABU-Naturschutzstation Kranenburg/Naturschutzstation Kreis Kleve e. V./Provincie Gelderland/ SOVON Vogelonderzoek Nederland.

GERAADPLEEGDE INTERNETSITES

<http://geodata2.prv.gelderland.nl/apps/groengelderland/>
www.minlnv.nl/natura2000
www.natuurloket.nl
www.ravon.nl
www.vlinderstichting.nl

KAARTMATERIAAL

ANWB (2005). Grote Provincie Atlas (1:25.000), Gelderland.

Vogelbescherming (2003). Topografische Inventarisatieatlas voor flora en fauna van Nederland (1:69.000), 1e druk 2003.